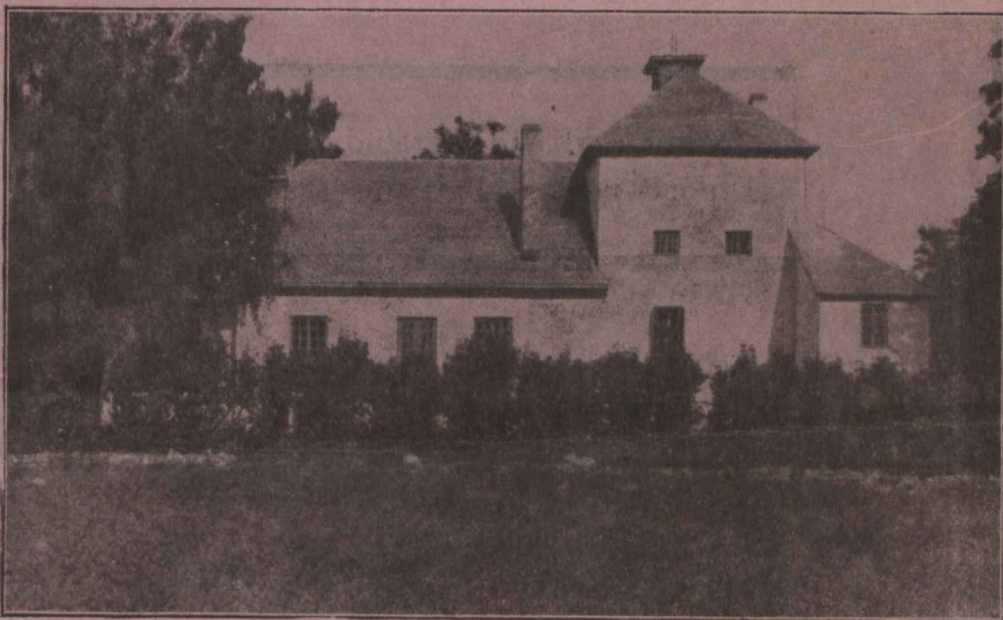

S 169.3 1936

Ühismõtted

Nr. 3

Vabaduspäevaks 1936. aastal

KINDLUSTUSSELTS „EESTI“

ASUTATUD 1907. A.

Suurim eestlaste asutatud ja nende
poolt juhitud kindlustusettevõte.

Jaan Mürk

Tamsalus, telef. 14.

Soovitan omast kauplusest: riide-, pudu-, saapa- ja nahakaupa.
Igasuguseid majapidamise tarbeid.

Ehitusmaterjali, nagu: tsementi, telliskive, ehitustakku, prae-
ahjud, pliitaplatted ja ukсед, sübrid, kriiskad jne.

Kodumaa vabrikute napsid, liköörid ja õlu.

Hinnad mõõdukad.

Ostan: Kasvavat metsa, paberipuid ja propse,
kasepakke ja palke.

J. Mürk.

ÜHISMÕTTED

ÜENÜ Tamsalu osakonna aegkiri.

Vastutav- ja tegevtoimetaja Osk. Uudekülli

Nr. 3

22. veebruaril 1936 a.

2. aastakäik

Vabariigi XVIII aastapäevaks!

„Ma tahan kuulda, mis Jumal Jehoova räägib. Sest ta võtab rahu rääkida oma rahva vastu...“

Taaveti laul 85,9.

Berliini rahvusmuuseumi seinal asub muude teiste kunstiväärtuste kõrval pilt, mille alla on kirjutatud: jaht õnne järele. See pilt kujutab ratsanikku, kes tormab, vaatamata sellele, mis teel ees, õnne kujutava naisekuju poole, kelle võidupärg lääes. Seda võidupärga ta ihaldabki. Ta aga ei märkagi, et selle sama naisekuju ligidal asub kuristik. Ja kui ta oma viimast jõudu pingutab, et ennem kui kõik teised, olla ihaldatud pärja omanik, langeb ta ühes oma ilusa hobusega sellesse kuristikku.

Ega see pilt pole sugugi eluvõoras. Ta näitab, kuidas meie igauks oma subjektiivses olemuses oma enese õnneseppad tahame olla. Ja olemegi. Kuidas rahvad ja riigid püüavad näilist heaolu saada kätte ja peavad jahti õnne järele. Kuni kogetakse, et pimestava õnne kõrval oli halastamattuse, karjuva ülekohtu ja andeksandmattuse haud. Armsad eesti vennad ja õed! 18. iseseisvat aastat on meile seda õpetanud. Nad on pannud meid täie veendumusega tunnistama, et ikka kannatame kas üksikult või tervikuna meie, kui sünnib õnn kusagil. Olgu see „k u s a g i l“ siis kas läänes või idas, põrandal all või piiride taga. Et ikka oli loosungite ja lubaduste, sõbraliku suu- ja käeandmise ja lihapottide juure tagasimeelituste taga kuristik, mida meie kohe ei näinud ega aimanud.

Miks ei ole meie tahtnud ega taha kuulda, mis Jumal Jehoova meile räägib? Ka meile, pisitillukesele rahvale? Miks oleme haaranud selle järele, mis nähtav, hiilgav, aga mitte selle järele, mis nägemata, varjule pandud. Sest

nähtavad asjad on kaduvad, aga nägemata asjad igavesed.

Südames asub ju nägemata vara. Jumal on teda sinna pannud. See on rahu, armastus oma venna, oma ligimese vastu. See on üksmeel. Miks elame vanast varast. Miks ei kuula meie ikka jälle uuesti. Miks kulutame vana läbi ja ei muretse uut juure. Ta ju ütleb: „ma tahan rahu rääkida oma rahva vastu.“ Sest ka meie oleme tema rahvas. Toitkem ja värskendagem ennast igapäev Tema sõnaga. See peab saama meile eluks. Jääb kõikide aegade ja rahvaste kohta maksvaks roomlaste tõde: Concordia parvae res crescunt, discordia matimae dilabuntur — üksmeelega kasvavad väikesed asjad, lahkkelidega varisevad kõige suuremadki kokku. Sellepärast tahab meie rahvas Jumala rahu ja üksmeeles elada, et täita kõrgeid ja laitmatuid ülesandeid Kreutzwald laulis — „Kaugelt näen kodu kasvamas.“ Tema silmad ei olnud pimestatud välisest kaduvast ajast, vaid tema rinnas tuksus, vaatamata kõrgele, rahu ja armastusega täidetud eestlase süda. Iseseisvusega on see valmis saanud. Nüüd, meie päevil mõtleb ja unistab väljaspool meie piiri ka mõni süda — nähes meie maad kui oma kodu ja asumaad kasvamas. Ja meie! Meie unistame ja mõtleme temaga ühes ja ratsutame pimesi silmi näilise ja olemata õnne järele, mille kõrval sügav haud. Haud, mille põhjas vaid veeretada kaltsudeks ja närudeks kistud riideid veres ja ahastusega nutetud silmavees.

Meie teame, et meie rahva süda on tuksunud rahutult. Sest teda on vihas-

Öp. H. Annast.

tatud ja meelitatud. Meelelised liigutused panevad südame ikka kiiremalt tööle. Ka praegugi ei ole ta päris rahulik. Kui saaks kõikide eestlaste südamed kokku panna üheks südameks ja võtta arsti kuuldetoru ja kuulata seda südant, siis selgub, kuidas ta nii õnnetult ja abitult tuksub, nagu väikesel linnul, kel just praegu on läinud korda põgeneda kiskja kulli eest,

Tänu Jumalale, et Ta on ikka meie rahvast suurimates ohtudes ennast tundma õpetanud ja viimaselgi silmapilgul kuulma Tema häält, tasast ja rahulist.

Kui oli aeg, kus üksik eestlane otsis oma suguvenna jälgi ja neid ei leidnud, kus rahvas oli peaaegu viimseni maha tapetud. Kui Maarjamaa poeg võitles ennast veriseks ja pani oma võidu vere taha varjule — siis on Jumal seda ise näinud ja selle tunnistaja. Ja selle pärast ei ole Ta oma Sõna meie mitte keelanud ega rahu, rääkimast meie, kui oma rahva vastu.

Meie ei taha uskuda, et meie tervikuna saame ühelgi katsumise ajal vapustatud. Jumala õnnistus on meiega.

Tahame loota ja selles ka veenduda, et meie maal au elab. „Heldus ja tõde tulevad teineteisele vastu. Õigus ja rahu annavad teineteisele suud. Tõde kasvab üles maa seest ja õigus vaatab taevast maha.“ Aga Jumala suu ei väsi ial, rääkimast rahust oma rahva vastu! Aamen.

Hugo Annast,
Ambla koguduse õpetaja.

16. veebruaril 1936. a.

Isade Maa.

Rüht ürgselt reibas ja uhke, kesk Ilo
[kannelde kaikust
a'and sajandeid sihte siin eestlase tarm,
künt Maa Ema rüppe külvi heiten, et
[lõikust
tast sigitaks põhjamaa loodus nii karm.
Õid süngeid nii, hallatet, kõledaid,
näind selliseid vähe on maid.

Hiis haland, nurm nutnud, on itkend
[õigust
ristisõitjaist siin vägistet tõde.

Oo ohete palanguid, surma sõitlust,
vend vimmand venda kun, õde!
Ent hällitas emaüsk orvukest,
päeviks tulevaiks kasvatas vaba meest.

Küll ürgema teadis, et tuhatki tõusta,
võis varemeist võrsuda muinasjutt.
Kui mehë raksahas ramm, röövlõusta
lõmasten, rauges halang ja nutt.
Sinisinate taevaste teil
käime virmalisvalgeilgi õil.

See maa verihurmestet südamega
on sinu, me — Isade Maa,
mille randu, leetluiteid, merd salmedega
kes suudakski hüljata.
Täht taevas üll linnuteel
üha võitlusiks sütitab veel.

Eluheitluste eotet ramm sinu rinda
on, Põhjala kotkas üllas.
Sest isade higiga piserdet pinda
vaid vahana künna ja külva.
Hümn ilosaim iidselt sest kõlagu,
laul leekivaim Loojale helagu.
November, 1935.

Leenart Üllaste.

Julgesti edasi.

Oma riiklikus elus näeme viimastel aastatel suuri edusamme ja ümberkorraldusi. Kogu meie seltskondlik organiseerimine on viidud tervele ja rahvuslikule alusele ning temast on jäänud kõrvale need motiivid, mis valitsesid varem ja mis viisid meie rahva lõhestatud olukordadeni ning isegi vägivalla katsete kordasaatmiseni. Praeguse ideoloogia juures on meie rahva hingeelu juhitud jälle õigetesse ja meie iseloomu kohastesse roobastesse. See ärkamisaja ideestik, mis kandis meie rahva riikliku iseseisvuse ja vabaduseni välja, on leidnud jälegi üldist tunnustamist. Sarnane olukord on aga meie noorsoolasile õnneks. Eks ole meie suurimaks eesmärgiks olnud rahvuslik ideoloogia. Mäletan ühte täiskogu koosolekut, (kus viibisin ÜENÜ Simuna osakonna esitajana ja) kus oli elavalt kõne all nime eestistamise küsimus. Kuigi meie noorsoolaste idee ja püüd oli sama, mis praegugi, peame siiski tunnustama, et meie ei suutnud üksinda nii jõuliselt masse selles suunas liikuma panna, nagu meie näeme neid nüüd. Aga et need rahvuslikud aktsioonid ja ideed, millele terve noorsugu on täie jõuga lõõnud kaasa, on leidnud rahva seas tunnustamist ja sooja vastukaja, selletõttu võime ka ütelda, et meie oleme oma sihtide ja eesmärkide saavutamiseks jõudnud ühe sammu edasi. Kõik need määratu tähtsusega edusammud võivad aga silmapilkselt hävineda, kui meie riikliku hoone alusmüürid, — teda kandvad alused, — ei ole küllalt kindlad ning tulevikku ulatuvad. Oleme sellesmõttes elanud üle keerulisi ajajärke ja näinud ka uute ja meie mitterahvapäraste ideede sissetoomist. Praegu kehtiv juhi-põhimetteil loodud riigikord on meie ideaalidele võõras. Oleme harjunud oma osakondade, oma organisatsiooni tööd ja tegevust juhtima ühiselt ja üksmeelselt endi poolt valitud juhatuste ning teiste organite kaudu, sellepärast ei ole meie mõtetega kooskõlas ka juhisüsteemiline ringkond või põhiseadus. Meie ideaalide täielikuks kehastajaks on olnud meie praegune lugupeetud riigivanem hr. Konstantin Päts. Ja kui tema poolt on nüüd ülesseatud alused, mis käegakatsutavalt kindlustavad meie ideaalide täitumist,

A. Valdmaa.

mis loovad meie mõtete kohase riigikorra, siis ei saa meil olla enam teist arvamist, kui minna oma riigi ja rahva suurjuhiga koos ning aidata igakülgset eeloleva rahvahääletuse võimsaks läbi viimiseks kaasa. Meie oleme võrsunud ja naiseks või meheks kasvanud suuremas enamuses vabal Eesti pinnal, meie ei oma enam tilkagi võõrast verd, meile on haavavad sarnased mõtted ja ideed, mis ei ole seoses oma emade ja isade mälestusega, sellepärast kogu meie Järvamaa noorsugu ja kogu meie rahva noorsugu seisame kindlalt rahvuslikel alustel ja sammume oma emade ja isade poolt loodud radadel ning neile toetudes ja neid toetades julgelt edasi.

A. Valdmaa,

Isamaaliidu Järvamaa sekretär.

Varhaiskeväällä.

*Aurinko paistaa,
hanki kimaltaa,
ilmassa haistaa,
kevään tuoksua.
Jo taivaan sineen
pajut kurkoittaa,
kuin talven pimeen
ne tahtois karkoittaa.*

Sulev Kaik.

Tamsalu algkooli õpilane.

Meist ja meie teatrist.

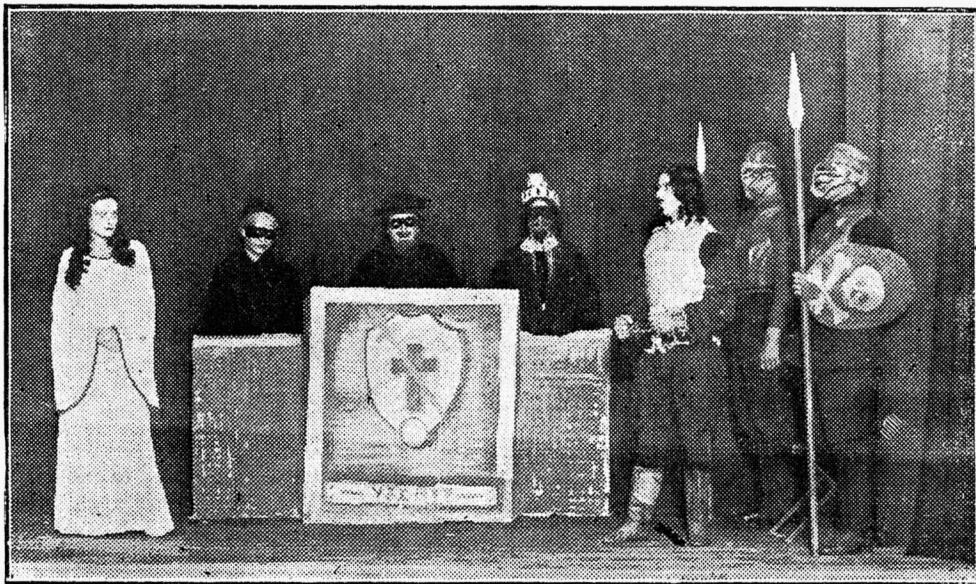
Teie eesmärgiks olgu: „pakkuda võimalikult väärtuslikke ja ettevalmistatud lavalisi ettekandeid, et see laiaulatuslik avaldus eviks tõeliselt suurt harivat ja kasvatuslikku väärtust“ — see on Eesti Haridusliidu poolt käesoleva aasta peale väljakuulutatud hoogtöö juhtlause teatri alal maa or-nidele.

Selle tõsise ja põhinõude ületamiseks on võita tugevaid ja kohtade järgi isegi ülesaatmatuid raskusi, nendest allpool.

Senini peaaegu kõikjal on üldtuntud

kohis ja mitmesugusis or-nes, olen pannud tähele, et peaaegu kõikjal on olud sarnanevad. Enamik org-ne töötavad majandusliselt raskeis tingimuisis. Kus aga olukord lahedam, on märgata rohkem järjekindlust ning tahet töö paremusele viimiseks.

Olen aegasi jälginud meie tuntumate kultuurtegelaste arutlusi maa pidukultuurist ja maateatrist. Pean tähendama, et pole seni selget vahet osatud teha nende kahe mõiste eraldamiseks.

„Ordumeister“ Tamsalu rahvamaja avapeol.

tõsias, et seltskondlikus töös nii haridus- kui ka muusikaliste organisatsioonide peamine tegevustik seisab pidude korraldamises. Ja täie õigusega võib öelda, et selles on mindud liiale. Sellist veenet ei tarvitse sisendada mingi askeetlik või koguni ülimalistlik elukäsitlus, vaid objektiivsed eluavaldised. Käegakatsutavalt on selge, et pidude rohkuse all kannatab 1) pidude (ettekannete) sisuline väärtus ettevalmistusaja lühiduse tõttu, 2) tegelaskonna väsimus, 3) publiku leige osavõtt üritusist ja 4) majanduslik mittetasuvus.

Seada üles ja analüüsima hakata küsimust, millest on tingitud maal pidude rohkus, vist ei tarvitse. On päevaselge, et kõik pidude korraldajad näevad selles ainult sissetulekute hankimist.

15 aasta vältel, mil töötanud paljus

Ei ole see ju veel teater, kui kusagil tullakse toime mõne näidendi ettekandmisega, mis oma, kohapealse publiku poolt saab hää arvustuse osaliseks. Saada maha ühe lavastusega ja jätta nii, ei ole veel mingi saavutis.

Töös peab väljakujunema järjekindlus ning süsteem.

Selle nõude pandiks peab alloetlud eelaluseid nägema: 1) tugev trupp ja 2) hää lava. Trupi tugevuse all ei ole mõeldud arvuline suurus, vaid selgroog — see, mille peale oleks ehitatud kogu trupi koostis. Ka selline trupp saab tugev olla vaid siis, kui temal on töökava. Töökava koostamiseks peab välja minema kodukorra nõudest, nii siis — trupil peab olema kodukord. Teine punkt — lava. Sellele peab criti suurt rõhku panema. Arvan, et toodu

väide leiab kindlasti mahategemist. Õeldakse — hää lava saamiseks me vajame kapitali, aga eelpool ju mainisime, et pea kõik or-nid siplevad majandusliiselt raskusis. Siin ma pean väitma, et olen tähele pannud, et lavade ehitamise juures on tehtud sagedasti suuri vigu seepärast, et tööd tehakse asjatundmatul.

Kui on kusagil uue lava ehitamise või olemasoleva põhjaliku ümberehitamisega tegemist, siis ei tohiks mingil juhul omapead seda teha, vaid peaks Eesti Haridusliidu juurest tingimata asjatundja väljakutsutama, mis enesest ei ole kuigi kallis, ning hiljem tasub end mitme võrra.

Eeltoodust väljamineks, nüüd meist ja meie saavutistest. Teatavasti seltsimaja ülesehitamisega sai kohe eriline rõhk lava väljaehitamisele pandud. Asjatundja dekoraatori kavandite järgi see õnnestus täielikult ning Eesti Haridusliidu juhtivate tegelaste hindamisel on meie näitelava üks eeskujulikumast maal, nii et teda nimetatakse maanusterlavaks.

Tänu trupile, on meil Tamsalus tehtud tüsedat tööd. Oleme annud rea lavastusi, millised leidnud hea arvustuse mitte üksnes kohapeal, vaid ka väljaspool. Õieti tõusutee meie töös algas juba 1934. a. sügisel draama „Naine kes tapib“ lavale toomisega. Ajavahemikul, peale põlemist kuni uue hoonde valmimiseni, oli lavategevus soigus. Avapeol antud „Ordumeister“, näitekursustel „Koidula“ ning eelneval 23. kp. „Marc ja ta poeg“ on küllalaseks tunnuseks töö tüsedusele ja ettekannete väärilikkuse tõstmisele.

..Kuid, kes annab tagatise, et see tase, milliseni meie oleme rühkides jõudnud, jääks püsima? Kas pole see juba kulinatsioonipunkt ning kas ei järgne edaspidi langus kahel lihtsal põhjusel: 1) tegelaskonna väsimuse ja 2) ettevalmistusaja lühiduse tõttu? Kindlasti. Kuidas seda häda vältida? Kuidas saada rohkem aega näidendi ettevalmistamiseks? Nende küsimuste lahendamiseks on ainus võimalus — tuleks nimelt asuda naaberorganisatsioonidega näidendite (lavastuste) vahetamisele.

Mitte raamatute ega dekoratsioonide, vaid juba ettekantud näidendite vahetamisele, peo kavade vahetamisele.

Sündinud 13. VII 1901 a. Narva linnas raudteelase pojana. Alates 1917. a. telegraafi õpilane, telegrafist, kaubandusametnik, jaamakorraldaja Tikopisi, Narva, Tallinna, Püssi. Sonda ning Rakke jaamades Alates 1931 a. jaamaülem Rebase, Mustvee ning 194. a. tänini Tamsalu jaamas Oma otsese teenistuse kõrval on 15 aasta vältel pidevalt ja aktiivselt võtnud osa seltskondlikust tööst. Eriolist tähtsapanu ja indu on omistanud lavakuu stile. Teenistus-

kohtade järgi kuulunud ka kohapealsete organisatsioonide juhikonda nii Sondas, Rakkes, Mustvees ja Tamsalus. Kahes viimases — Mustvee Eesti Haridus-Sõprus-Seltsi ja Tamsalu V Tulet. Ühingu esimehena.

Adolf Aherma.

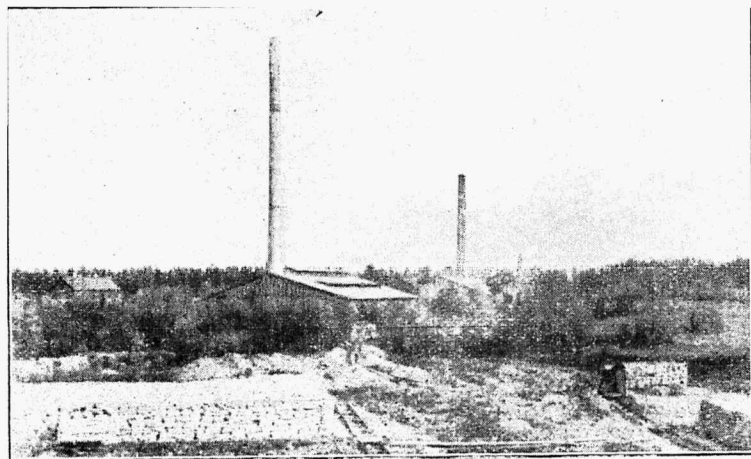
Näiteks Väike-Maarja, Tapa, Ambla ehk Einmanni trupid on õppinud ära üsna hästi mõne näidendi ja see ka kodukohas ettekantud. Järgmisel pühapäeval kantakse see naaber-seltsimajas ette j. n. e., samal viisil kõik teised, võimalus avaneb ühte näidendit ettekanda 4—5 kohas. Järelikult truppile jääb lavastuse ettevalmistuseks aega 4 kuni viis korda rohkem, seega mitte kuu, vaid 2—3 kuud.

Muidugi, Teie muigate. Aga sõidukulud? Aga kas ettekantavad tükid on võrdsed? Jah, ja tegelaste aeg? Kaugemale sõit, halbade teeolude (talvel) tõttu võib kesta paar päeva. Ehk, ütleme veel, pidu on väljakuulutatud, kuid küllastaja trupp millegi pärast ei sõida?

Raskusi kahtlemata on. Aga kas on nii ülesaamatud, et neist kõnelda ei saaks? Kindlasti teevad muret sõidukulud. Usun, et õeldakse kohe, et käisite Paides, mis sest kasu oli?

Siin ma pean tähendama, et kui meie Paide sõit läks „ots-otsaga“ kokku, siis mitte seepärast, et kulud sõidu arvel oleks suured olnud, vaid Paides olid üür ja muud kõrvalkulud tuntavad. Kui me etendusi vastastiku saaksime anda, jääks need kulud enesest ära

Olen ses suhtes optimist ja usun kindlasti, et seega ei oleks tagatud mitte üksnes saavutatud taseme hoid, vaid ka tulu pidudest kahtlemata suu-

Lubjatehas „Maurits ja Co“ Tamsalus.

reneb. Huvi tegelaste hulgas asja vastu oleks suur. Milline suurepärane ekskursioon! Selleks juba aega leiaks igaüks.

Usun, et see oleks vastuvõetavam ja kergem, kui uue tiiki õppimisel iga õhtu proovil käia.

Kakardetud tüli näidendi väärtuse pärast jääb tulemata. Iga trupp viib külle oma parima.

Eltoodu ei ole mingi teoretiseerimine, vaid kindel veendumus. Katseks on kavatsus lähemal ajal V.-Maarja trupiga vahetada etendusi.

Õnnestumise puhul tuleks väljatöötada ka kindel leping. Lepinguosalisi võib olla kuni 10. Põhimõtteliselt on väärt kaaluda ka tulude küsimust eraldi iga üksiku kohta seisukohaga: kas kassa kuulub võõrusetenduse andjale või külastatav katab kõik kulud tulu endale jätmise korral.

Mulle näib, et seda küsimust võiks keskus, antud juhul E. Haridusliit, isegi ülemaaliselt propageerida, sest siit ju ilmneb selgesti, et sel teel oleks hoogtöö juhtlausele kõige lähemale saadud.

A. Aherma.

Dr. A. Lüsi

Kõik hambatehnilised tööd.

Vastuv.: Rakkes, Jalakase majas, pühap., esmasp., teisip, kolmap. ja reedel kella 9—13 ja V.-Maarjas, Tulet. Ühingu majas, igal neljap. kella 9—17. Telef. Rakke nr. 7.

Tõsta lipp! See aja käänul
tunni-tagu tuulte väänul
üle mandri maa ja vee:
tund on tulnud vannet vandu,
et ei liial enam andu
ikke alla rahvas see.

Gustav Suits.

Inimeses elab tung vabadusele, tung tööle ja valgusele. Juba noortes tärkab see, juba nemad algavad rühkimist sinna poole, kus näib helkima lõõvat tööline valgus ja vabadus.

Ligineb meie Vabariigi hällipäev 24. veebruar. 18 aasta jooksul on see päev olnud meile eriliseks pidupäevaks. Meie võlgname kõik sügavat tänu ja austust nendele parematele poegadele, kes töid ohvriks oma elu isamaa altarile. Kogu Eesti noorus kumardub aukartuses nende sangarlikkude tegude mälestamisel ja töötab seda pidada alati kalliks.

Üle kalmude ja kaotuste läheb aga elu edasi. Ohvrid ja kaotused kohustavad uutele võitudele, tegudele ja tähistele. Ja eks me juba ole õppinudki möödunud päevilt ja elust — iga samm ja ettevõtte läheb teadlikuma iseseisvuse ja rippumatuse suunas. Hakkame vabanema võõrapärastest nimedest, hindame oma ajaloo ja isetegevuse aluseid. Arendame enam ja enam oma kirjanlust ja kunsti. Näeme välismaa elu kõrval ka oma Põhjala loodusrikkust, kodumaa metsade ja nurmede ilu.

Eriti nüüd, vabad ja julged noored, kellel püha oma rahva tulevik, tõeline ja õiglane iseseisvus, astugu võitlusse kõigi selle vastu, mis salalik, autu ja kade — mis on tahtnud kõigutada meie sisemist rahu keset tööindu ja edasirühkimist oma rahva ja riigi täiuse ja ülesviimise ajajärgul.

Eks ajalugu, ning eriti meie minevik ole näidanud, et rahvas ärkab ürgjõud ja ühismeel kõige kindlamal kujul siis, kui teda on ähvardamas hädaoht, või on vaja võidelda kätte põhiõigusi, mis moodustavad igale vabale riigile ja igale vabalt mõtlevale kodanikule kindla alusmüüri. — Sest ainult vaba kodanik on suuteline panema vastu tormidele ja

Öunmann, Mihkel

Sünd. 29 3 94 Tartus, kus veetis lapsepõlve ja õppis sealtsetes koolides 1912–1915 a. apteekri õpilane Tartus 1915 aastal sooritas Tartu ülikoolis apteekriabilise eksami. 1915–1918 a Vene sõjaeäes, Vabadussõja ajal töötas Võru „Ühistöös“ ja „Punases Ristis“ juhatusliikmena 1920–1923 õppis Tartu ülikoolis, lõpetades rohudeaduse osakonna proviisorina ja 1924 a rohudeaduse magistrina. Töötanud linna-, sõjaväe- ja eraapteekides Tartus, Peterburis, Gatschinas, sõjaväeljal ja Võrus. 1924 a. alates apteegiomanik Tamsalus. Tamsalu V. Tuletõrje ühingu asutajaliige ja esimene esimees. Eesti Apteekrite Seltsi juhatusliige Rohuteadlaste koja nõukogu ja juhatusliige

tuultele mis tahavad kõigutada meie kodu — riiki.

Noortele on võimaldatud ühist tegutsemist, ühist rõõmude ja murede kandmist, arendada vaba, riiklikku mõtlemist ja isamaalise meele süvendamist. Meie näeme õilsaid rahvajuhte, kes suutnud rajada teed iseseisva Vabariigi loomiseks, olles vankumata kindlad meie õiguses. Need möödunud aastad on näidanud, et riigi eesotsas on seisnud tublimad mehed, kes omavad Eesti riikliku, ühiskondliku ja kultuurilise elu loomise, arendamise ning ülesehitamise töös suuri teeneid.

Meie, Tamsalu noorsoolased, tahame kõikjal ja alati kaasa aidata, meie püham kohus on see, meie isamaa ülesehitavas töös ja toetada riigijuhte eesotsas väga lugupeetud hr. Riigivanema K. Pätsu ja hr. Kaitseväge Ülemjuhataja kindral J. Laidoneriga nende vastutusrikkaste ülesannete teostamisel meie

*Lubjatehas „D. J. Limberg“
Tamsalus.*

Isamaale.

Isamaa, kuis võimsalt kutsud!
süda leegitsema lööb.
Ilutundest süda täitub
vapralt seistes looval töö.

Kaunilt kõlab hõiskeheli,
laulud rahva südamest.
Tungib armastuse tuli
läbi vende ridadest.

Eestimaa, kuis võimsalt kutsud,
ilu hinges loitma lööb.
Kasvab vaimus ühistunne
— Jumal õnnista me tööd.

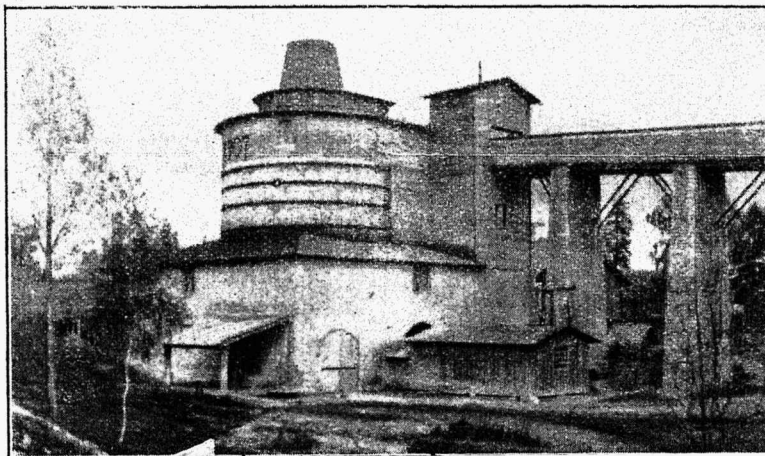
Lembit Tankler.

Vabariigi riikliku korra uuendusel 23. 24. ja 25. veebruaril rahvalavalitsuslikul alusel — Rahvuskogu kokkukutsumisel.

Meie, noorsoolased ei mõtle ju ainult olevikule, meie päralt on tulevik; seepärast tahame, meie palju vintsutatud isamaa, sulle pühendada kogu oma jõu. Ei mitte halbadele tegudele ega alatu-tele võtetele — ei, me rakendame end selleks su teenistusse et saata korda hääd ja õilsat. Olla valvel igal silmapilgul sinu eest. Tahame olla tulihingelised, kes nõuavad õiglust ja vihkavad salalikkust, kes armastavad oma kodu, oma maad, oma rahvast — kelle tulevik töötub helkida tõelises valguses ja vabaduses. Riikliku korra uuendus olgu meile tõeliseks äratuspühaks, mis kinnitaks usku rahva loovatesse võimetes, mis annaks uut hoogu ja tahet kõigi selle eemaldamiseks, mis on meile võõras, mis tekitab lahkkelised ja külvab vaenu.

Nüüd on saabunud aeg mõelda riiklikult ja toetada meie riigijuhtide õilsaid uuendust meie riigi elus — Rahvuskogu kokkukutsumist!

Edla Tubro-Eriks.

Vabariigi 18. aastapäeval õnnitlevad Riigivanemat ja Vägede Ülemjuhatajat

Nõmküla vallavalitsus.

Tamsalu algkool.

Tamsalu Vabat. Tuletõrje Ühing.

Tamsalu Rahvaraamatuk. Selts.

Tamsalu Tarvitajate Ühing.

Riigi Metsat. Üh. Porkuni osakond.

Porkuni Piimaühing.

Kodu ja koduümbrus olgu ilus.

Viimasel ajal on koduümbruse kaunistamise tarvidus saanud rahvale õige selgeks, seda tööd tehakse õige meeleldi, kuid veel väga, väga paljude talude hooned seisavad haliilt ja luitunult kesk lagedaid välju. Eriti sügisel uduse ja vihmase ilmaga näib sarnane maastik nii kurb ja igav ning elustavalt mõjub kui päikesekiir, kui kuskilt paistab mõni heledam värvitud katus või majasein. Et nii see enam edasi kesta ei või, et tuleb koduümbruse kaunistamisele igalpool asuda, seda on küll ja küll rõhutatud, pikem seletus selle tarvidusest on asjata. Tahan ainult kodu kaunistamise läbiviimiseks mõnede tegelikkude asjaolude peale tähelepanu juhtida.

Kõige pealt tuleks koduümbrusse ilupuid ja põõsaid istutada. Alata tuleks kohe puudega, sest need võtavad rohkem aega kasvamiseks. Muidugi ei tule unustada ka viljapuid ega marjapõõsaid, vaid need tuleks esimeses järjekorras kasvama panna. Viljapuu aed, eriti selle põhjapoolne külg, tuleb ümbritseda elava aiaga. Kõige sobivam selleks on kuusk, ta on nägus ja praktiline. Kuuse elavaed tuleb istutada kaherealine, taimede vahe umbes 50—70 sm.

Puudest võib istutada harilikku kaske ja teisi leht- ning okapuid. Õige odava binna eest (umbes 10 snt. tükk) on saada Porkuni metsaüleva juures asuvast puukoolist k. o. aasta kevadel istutamiseks parajaid noori jalakaid, künnapuid, saari, kastane, vahtraid, siberi ja palsami nulgu ja lehist. Peale selle veel mitmesuguseid põõsaid. Lehtpuud tulevad kevadel kohe istutada, enne kui lehed kasvama hakkavad, siis ei ole karta nende kuivamist. On soovitatav, et just k. o. aasta kevadel eelpool tähendatud puukoolist saavad puud välja istutatud, sest muidu lähevad nad seal väga suureks ning nende ümberpaigutamine on tülikas.

Teine tähtis paik kodu kaunistamisel oleks hoonete värvimine. Et maja saaks värvida, selleks on eelkõige tarvis seinad laudadega vooderdada, mis on väga tarvilik, sest puust seinad ilma vooderdamata, eriti meie niiske ilmastiku mõjul, ei pea kuigi kaua vastu, vaid on varsti mädad. Ei ole tarvis vooderduseks tarvitada hõõveldatud, vaid harilikke sae alt tulnud laudu. Need on odavamad ja võtavad paremini Rootsi värvi peale, sest ei ole mõtet tarvitada kalleid õlivärve, kuna just Rootsi värv

Venig, Hugo

Sünd. 1. 5. 1901. — Järvamaal Liigvalla vallas. Pol. teenistusse astunud 1922 a. septembri kuus. Teeninud konstaablina Albu vallas. 16. 3. 1927 a konstaabliks Nõmmküla valla 2. rajoonis.

on selleks küllalt kohane, ning peasi, tuleb odav. Majade värvimine odava Rootsi värviga maksab ainult 3—5 snt. seinu ruutmeeter, katusel poole kallim. Ainult aknaraamid ja ukseid tuleks värvida õlivärviga. Värvimiseks on mitmed retseptid olemas, nende loetlemine siin viiks pikale, kuid kes sellest on huvitatud, võib pöörata Eesti Maakodu Kaunistamise Seltsi poole, kelle asukoht Tallinnas, Pikk tän. 40. Seltsil on instruktorid, kes tarviduse korral sõidavad kohale ning korraldavad selleks suvel lühiajalisi majade värvimise kursusi (peamiselt Rootsi värviga värvimiseks) Soovitav oleks, et ÜENÜ osakonnad eeltuleval suvel võtaks sarnaste kursuste organiseerimisi oma tegevuskavva, kusjuures tuleks sellest aegsasti eelpooltähendatud seltsile teatada. Veel võib värvimise retsepte ja värvimise kohta näpunäiteid saada Porkuni metskonna kantseleist ja igalt sama metskonna metsaametnikult.

Kolmandaks kodu ilustuseks ja selle ehteks on rahvuslipp, mis ei tohi puududa, selleks ettenähtd juhtudel, üheltki Eesti talu õuelt. Nimelt on otstarbekohane ja nägus, kui lipp pannakse lehvima selleks õuel püstitatud lipuvarre otsas. See peaks olema mitte alla 10 mtr. pikk ja võib saada kasutatud ka piksevardana. Lipuvardeid saab riigimetsast, kusjuures

tuleb maksta umbes 10—20 snt. tükk. Välja annavad neid igas vahtkonnas kohalik metsavaht, kes võtab ka raha vastu ja kirjutab sellekohase raieloa. Eesti rahvuslippe muretseb Eesti Lipu Toimkond, Tallinnas, Vene tän. 23, lipu tellimisi võtavad vastu kõik vallavalitsused. Lipu ja lipuvarde valmistamiseks juhtnõore võib saada Porkuni metskonna kantseleist ning sama metskonna metsnikkudelt. Kõik, kellel veel puudub Eesti lipp, muretsegu see kõige hiljem k. o. aasta Võidupühaks. Kõik need tööd on täideviidavad juba sellepärast, et kulud selleks pole kuigi suured, on tarvis vaid head tahtmist, hoolt ja vähe tööd. Eriti noored peaks kodu ümbruse kaunistamisele tõsist tähelepanu pöörama, et Eestis jõuaks varsti aeg, kus talude ehitused ei seisaks enam nukrameelselt lagedal tuulte ja tormide käes, et võiksimisime uhkusega ka väliselt asuda teiste kultuurriikide kõrvale ning kaoks põhjus mõnel teisel rahval siis meie maale oma kultuuri peale sundima kippuda.

J. S.

Sookand, Juhan

(Joh Ziugand)

Sünd 11. nov. 1897 a. Meeksi vallas Võrumaal. Õppinud kohalikus Naha algkoolis, siis Rāpina ja Võnnu kihelkonnakoolides, pärast Tartu Treffneri eragümnaasiumis ja Tartu ülikoolis metsaosakonnas. Riigiteenistuses alates 1. aug. 1922 a esiteks Tartu metskonnas abimetsaülem vahepeal üks aasta Rakke metsaülem ja 1926 a, sügisest peale Porkuni metsaülem. Vabadussõjast osavõtnud Tartu Vabatahtliku pataljoni.

Kaanebildil:

Äsja valminud Tamsalu rahvamaja.

Ülevaade Tamsalu Rahvaraamatukogu Seltsi tegevusest.

Tamsalu Rahvaraamatukogu Selts asutati 1. mail 1930. aastal. Asutajaiks olid kohaliku algkooli õpetajad pr. Merits, prl. Gutmann ja prl. Robal. Selts võttis üle hingusele läinud hariduseltsi „Edu“ raamatukogu, arvult 112 eks., suuremalt osalt köitmata ja lagunenud. Kohalik algkooli hoolekogu anetas seltsile oma 98-köitelise venekeelse ilukirjandusliku kogu.

Põld, Rudolf

Sünd. 29. aug. 1905 a. Järvamaal. Anna vallas talupidaja pojana. Õppinud Tallinna linna algkoolis ning Gustav-Adolji gümnaasiumis. 1923 aasta 12 juulil astus õpilasena postiteenistusse ning jatkas õppimist õhtupoolikul töötavas Tallinna Rahvaülikoolide Seltsi „Kolledzi“ eragümnaasiumis, mille lõpetas 1926 a. jaanuaris Postiametnikuna teeninud Nõmmel, Tallinna-Sadama postk. ja alates 16 nov. 1931 a postkontoriülemana Tamsalus Võtab agaralt osa ÜENÜ ja raamatukogu eluavaldistest

Esimene tegevusaasta oli seltsile õige edukas. Et teised seltsid ei gutsunud, kogunesid kõik seltskonnategelased uue seltsi juurde. Peeti pidusid, kirjanduse-, kõne- ja teeõhtuid. Seltsil oli oma näiteseltskond ja laulukoor. Aineliste varade suurendamiseks pandi toime korjandus, mis sissetulekuid andis 170 krooni. Ka peod andsid rahuldava sissetuleku, nii et tegevuse aasta lõpul oli juba raamatukogus 339 lugemiskõlblikku raamatut ja kassas umbes 100 krooni. Liikmeid oli esimesel aastal seltsil 47, kes kõik ühtlasi olid ka raamatukogu tarvitajad. Aasta jooksul viidi lugemiseks kokku 968

raamatut, keskmiselt iga lugeja kohta 22 raamatut.

Järgmised aastad ei olnud seltsile majandusliselt enam nii edukad. Kohalik Vabatahtlik Tuletõrje Ühing algas ehitama rahvamaja ja osa tege-lasi Raamatukogu Seltsist koondus nüüd Tuletõrje Ühingu juurde, et aidata läbi viia seltsimaja ehitust, mille puudus Tamsalus ennast valusasti andis tunda. Siiski ei ole raamatukogu tegevuses siimaani ka langust olnud märgata. Nii liikmete kui ka raamatukogu tarvitajate arv on jäänud stabiilseks umbes 50-le. Lugemiseks võetud raamatute arv on aga ühes kogu kasvamisega aast-aastalt tõusnud ja oli eelviimasel aastal juba 1620, ehk 31 raamatut keskmiselt iga lugeja kohta. Ka uute raamatute muretsemine on olnud stabiilne, umbes 150 köidet aastas, nii et käesoleval aastal ulatub köidete arv umbes 1000-ni. Et kogusse on muretsetud peaausjalikult vääruslikku kirjandust, siis suudab ta rahuldada peaaegu täiel määral lugejate huve.

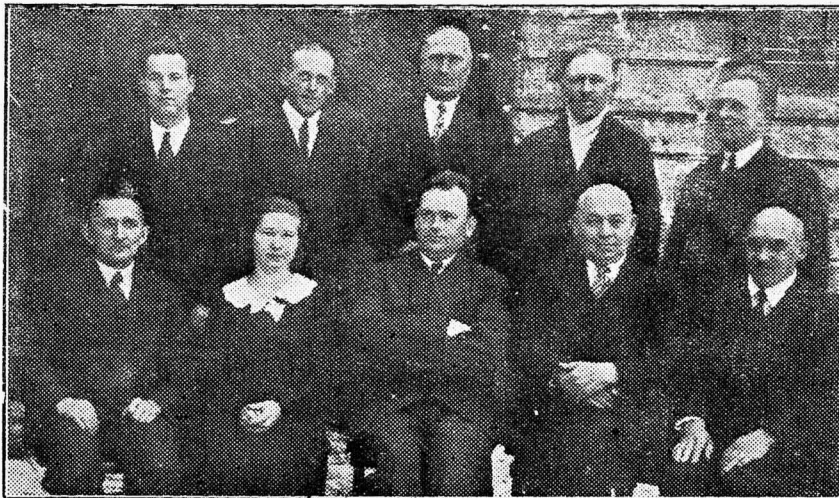
Raamatuaasta puhul korraldas selts möödunud sügisel raamatunäituse ühes aktusega, millega külastajad õige ra-

Mürk, Jaan

Sünd. 1899 a. Kaupmeheks õppinud F. Kurviitsa äris Väike-Maarjas. Samas äris teeninud päale kolme aastast õppeaega kaks aastat müüjana, kust läks vabatahtlikult vabadussõtta 1 Ratsarügementi. Päale kahe ja poole aastast kaisevõeteenistust astus teenistusse Tamsalu Tarvitajate ühisusse, kus teenis müüjana ja hiljem ärijuhina 1925 aastast peale äriomanik Tamsalus. Alates T. V. T. Ühingu asutamistest, võtnud selle eluavaldusist osa raugemata energiaga.

Tamsalu Tarvitajate Ühisuse
juhtkond ja äriteenijad.

hule jäid. Näitust külastas umbes 300—400 vaatajat. Ka pani selts toime rahalise korjanduse raamatukogu heaks, mis umbes 120 krooni sissetulekuid andis.

Seltsi juhatuses töötavad praegu hrad Kaik, Tubro, Pöld, Griffel ja Nõmm, raamatukoguhoidjateks on pr-d Merits, Griffel, Tubro ja prl. Sooden.

Seltsi algusest kuni 1. maini 1935. a. on raamatukogust lugemiseks viidud ilukirjandust 7853 r., teaduslikku kirjandust 372 r., kokku 8235 r. Vahetamas raamatuid on käinud 1798 meest ja 2125 naist, kokku 3923 inimest. Loetavamaid raamatuid 5 aasta jooksul on olnud

1. A. Tammsaare — Tõde ja õigus	189	korda
2. A. Mälk — Läbi öö	72	"
3. J. Lapp — Vabaduse eest	54	"
4. J. London — Martin Eden	54	"
5. R. Roht — Elu on ilus	53	"
6. A. Jakobson — Kolme vaeva tee	52	"
7. J. Jaik — Rannaliival taevani	52	"
8. H. Ranna — Keha ja vaim	52	"
9. M. Mõtslane — Mäng	50	korda

P. Kaik.

Loetavamaid ajalehti ning ajakirju.

Kogutud andmete järgi loetakse Tamsalus ning lähemas ümbruskonnas 64 erinimetuse all ilmuvat eestikeelset ajalehte ning ajakirja ja 2 Eestis ilmuvat saksakeelselt ajalehte. Välismaalisest ajalehist ning ajakirjust loetakse saksakeelseid 8, soomek. 3, inglisk. 1, venek. 1 ja lätik. 1.

Lugejate arvu poolest seisab esikohal ajalehist „Vaba Maa“ 46 lugejaga ja ajakirjust „Huvitav zurnaal“ 35 lugejaga. Teisi ajalehti ning ajakirju loetakse järgmiselt (nummer näitab lugejate arvu): „Uus Eesti“ 28, „Päevaleht“ 28, „Järva Teataja“ 23, „Maa Hääl“ 19, „Uudis-leht“ 17, „Perekonnaleht“ 11, „Jutuleht“ 10, „Rahvaleht“ 8, „Virumaa Teataja“ 7, „Rahva Sõna“ 6, „Ühisteg. Uudised“ 37, „Taluperenaine“ 30, „E. Noorus“ 27, „Kaunis Kodu“ 24, „Talu“ 20, „E. Naine“ 17, „Aed“ 9, „J. Maleva Teataja“ 8, „Side“ 8, „E. Tuletõrje“ 7, „Teater“ 14, „E. Mets“ 7, „Kristlik Perekonnaleht“ 6, „Põllumajandus“ 5, „Mesindus“ 5, „Riigi Teataja“ 5, „Film ja Elu“ 5, „Valgus“ 4 ning ülejäänuid 1—3.

R. P.

Daamide ja härrade soliidsem juuksetööstus Tamsalu suures raudteejaamas.

Tööstus avatud äripäevadel 8.30 — 13; 15 — 20 30; pühapäevadel 9 — 12; 15 — 17

E. ALLIKSO.

Tamsalu algkoolist.

Ei leidu andmeid, mis aastal on asutatud Nõmküla valla endine Uudeküla vallakool, mille järglasena teotseb praegune Tamsalu 6-kl. algkool. Küll aga nähtub endiste koolijuhatajate kroonikalistest märkustest, et Uudeküla vallakooli ümbermuutmine Nõmküla 2-kl. ministeeriumi kooliks oli aastal 1909.

Kooli avaaktus oli 7. sept. samal aastal ja koolitöö algas 8. sept. 4 jaoga, 42 õpilase ja 3 õppejõuga. Koolijuhatajaks oli K. Augas, õpetajateks V. Augas ja A. Merits (end. majandusministri abi).

Koolitöö toimub enam-vähem normaalselt kuni 1915. a. Vene riik, võttes osa suurest maailmasõjast, kutsub kaitsevähke ka õpetajaid. Sellest tingituna, lahkubki õpetaja A. Iaakson (praegu kaitseväge ühend. õppeas. ülem). Kool jääb töötama 2 õppejõuga, sest vabu õpetajaid ei leidu, õppetöös abistavad seetõttu viimase s. o. 5. kl. õpilased.

Õppekeeleks oli 1909 — 1917. a. venekeel. Õpetati ka eestikeelt, kuid selle tundide suhe vene keelega oli I-II-III jaos 5:11 ja IV-V jaos 3:8 tundi nädalas eelmise kahjuks.

1917. a. Venemaal lahtipuhkenud revolutsioon toob koolielusse suuri muudatusi. Kool muudetakse 2-kl. ministeeriumikoolist 6-kl. rahvakooliks. Õppekeeleks saab eestikeel. Õppejõudude (valimine) valimine antakse kogukonnana hooleks, kes kandidaadid maakonna nõukogule kinnitamiseks esitab.

Esimesed kogukonna poolt valitud õppejõud olid J. Andresson, J. Karelson ja C. Puchk.

Õpilasi on koolis sel ajal 122. Lõpetanud on kooli 1909. — 1917. a. (incl) 48 õpilast.

Okupatsiooni aja kohta pole säilinud mingisuguseid andmeid, sest enamlased on need 1919. a. põgenemisel vallamajast kaasaviinud, kuna koolikroonikas puuduvad selle aja kohta andmed.

1919. a. jaanuari kuul algab kool tegevust Eesti Demokraatliku Vabariigi valitsuse all.

Eesti iseseisvuse ajal esimeseks koolijuhatajaks on J. Merits. Õpetajateks F. Merits, M. Tomberg, H. Kask ja H. Paju.

Tubro, Herbert

Sündinud 1901. a. Vöhmata vallas, Järvamaal. alghariduse saanud Järva-Medises. Lõpetanud Tallinna õpet. seminari. Õpetajaks olnud Albu alg- ja täienduskoolis. Praegu Tamsalu algkooli juhatajaks. Pääle stsese ülesande on kogu oma vaba aja rakendanud ühiskondisele tööle, olles tegev kaitseliidus, tuletõrjes, raamatukogus ja mujal.

Kuni selle ajani töötas kool Uudekülas, praeguses kivikoolimajas ja ka talupidajate käest üüritud ruumides, viidi nüüd osa kooli klasse ja koolijuhataja korter Tamsalu mõisa end. valitsejamaajja.

1920. a. alates, kui mõisademaad planeerimisele lähevad ning härrastemaja riigilt koolimajaks ostetakse, asuvad 2 kl. Uudeküla koolimajas, 4 kl. koolijuhataja ja 3 õpetaja korterid Tamsalu end. härrastemajas, kuna osa õpetajate kortereid jääb endiselt valitsejamaajja.

Alates 1924. a. saab kool oma praeguse ilme.

Teeneid kooli korraldamisel, varade ja õppeabinõude soetamisel ning kooli huvide kaitsmisel on iseseisvuse aja esimesel juhatajal J. Meritsal. J. Merits oli otsese koolitöö kõrval ka aktiivsemaid poliitika ja seltskonnategelasi, olles saadik Asutavas Kogus ja koha-

pealsete seltskondliikkude org-de juhataste liige.

Et Tamsalu end. härrastemaja ajajooksul koolimajaks kõlbmatuks muutus, tñuakse sääl töötavad klassid 1930. a. Uudeküla end. härrastemajja.

1923. a. arvatakse Järvamaa koolivalitsuse soovitusel ja toetusel kooli juurde täiendusklass. Klass töötas kuni 1931. a. Siis aga suleti ruumide kitsikuse ja õpilaste arvu vähesuse tõttu.

Praegu töötab kool 6-kl. komplektiga, 7 õppejõuga.

1909. — 1917. a. on õppinud koolis 579 õpilast. 1917. — 1935. a. — 3091 õpil. 1909. — 1917. a. on lõpetanud kooli 48 õpilast. 1917. — 1935. a. — 272 õpilast.

Koolijuhatajateks on olnud: K. Augas 1909. — 1913. a., A. Merits 1913. — 1916. a., J. Kallits 1916. — 1917. a. C. Puchk 1917 — 1918. a. A. Alber 1918. — 1919. a., J. Merits 1919. — 1930. a., P. Kaik 1930. — 1931. a. H. Tubro alates 1931. a.

Õpetajateks olnud: 1909. — 1917. a. V. Augas, A. Merits, L. Subka, A. Jaakson, J. Kallits, C. Puchk, J. Andresson, J. Karelson.

1918. a. alates: J. Kuuskmann (praegu sama valla Koigi algkooli juhataja), H. Kask, F. Merits, M. Tomberg, H. Paju, V. Allots, A. Mein (praegu sama valla Roosna algkooli juhataja), J. Raba, T. Markus, H. Pihlak, S. Klaar, J. Lääne (praegu abipraost Märjamaal), S. Joonas-Juurup, N. Puurmann-Sepma, E. Raus-Vilk, M. Uudeküll, A. Puurmann-Kuljus, J. Bamberg, A. Krimm, A. Spirke, I. Kalam, A. Tomberg, J. Kalam, F. Peterson, G. Uulmann, A. Otto, J. Möllits, A. Esberg (end. sama kooli lõpetaja), mag. M. Öunmann, M. Gutmann, A. Robal, V. Jüris, L. Eheland, T. Blockmann, P. Kokk (end. sama kooli lõpetaja), A. Koch.

Praegused õpetajad: F. Merits, P. Kaik, A. Raivet, M. Illison, E. Raidla ja K. Nõmm.

Ajutiselt asetäitjatena töötanud: A. Tensing, E. Lepp, P. Radiko, O. Hindremäe, A. Prii, K. Puulbert, J. Kulm, E. Sooden, E. Tubro. Praegune õpilaste arv koolis 190. Õpilaste arvu poolest on Tamsalu algkool suuremaid maa-algkoole Järvamaal. H. Tubro.

Raivet, Agate

Sünd. 28. III 1907 a. Viljandis. Mõned aastad elanud Moskoas ja Tartus, siis uuesti Viljandis, kus lõpetanud E. H. S. tütarlaste gümnaasiumi. Säält siirdunud Pärnu pedagoogilisse õppeasutisse, mille lõpetanult asus õpetajaks Venevere algkooli. Selle järele olnud õpetajaks Tapiku 6. kl. algkoolis. Olnud säälse Karskuselts „Vesta“ asutajaks ning juhatajaks ja Eesti Karskusliidu keskkomitee liikmeks. Kohapääl juhatanud segakoori ning ringkonna laulupäeva, olnud näitejuhiks ja naiskoduk. juhatajaks, liikmeks. 1931 a. saadik Tamsalu algk. õpetajaks. Päälle kutsetöö tegev nkk. Tamsalu jsk. esinaisena, naiskoduk. Järva ringkonna juhatusliikmena, sama ringkonna üldkoori- ja propagandajuhina. Agaralt võtab osa teaaritööst ja muist seltskondlikest üritusist.

Särav vaikus.

Must taevas täis kiirgavaid

[tähti —

must taevas, all lumine maa...
Uhk seisatub. Jäiseid koob lehti
öö puile, koob hõbeda.

Kask härmas kui udusse vajund,
ta hingeõhk tarretan'd urm.
Öö särab, öö metsale vajun'd —
tuld loidendab põhjanurm.

Aed raksatab, kõliseb vaikus —
siis kauguses veduri huik!
Kesk metsa veel kordub sest
ja uuesti tarretub... vaik. [kaikus...

Ma seisan, kui seisaks nii aastad,
pilk kinnitun'd tähisse.
Suurt rahu, mis peletan'd päevad
neist virvendab südame.

Must taevas täis lõõmavaid tähti,
must taevas — ja lumine maa...

Ag.

Ainult terves kehas elab terve valm.

Mõttetark A. Humbalt ütles: „kus sa seda saad ütelda, et kuigi teine minust rohkem on teinud, kui mina, kus ma alati terve olen olnud.“

Kes meist ei tahaks terve olla ja selleks jääda! seda vast sajabrotsendiliselt kõik!

Et terve olla tuleb end vastavalt kasvatada.

Kahjuks, peab tunnistama, et enamik meie noori kasvab ise — ilma kasvatuse ta: toitmine ei ole noore — areneva keha kohane, samuti osalt riietus, eluviis, käitumine jne.

Inimese (ka muidugi looma — ning taime —) kasvataja peaks omal alal enam teadlikum olema kui seda nõutakse traktori või autojuhilt, sest võrrelda inimese oma käsitöö käsitlust (traktorit, autot), looduse jõudude sünnitusi, ning nende kaasa ja vastutöötamise kooskõlastamisi, siis ilmneb, et elutegevust tarbekohaselt käsitella peab neid tundma, muidu pole inime oma kultuuruse tasemel.

Uurimuste tulemused on, et sellest ei ole veel küllalt kui kõht täis — ükskõik mida, vaid toit peab sisildama aineid mida organism vajab — milles leidub ka vitamiine A. B. C. D. jne.

Vitamiinide rikkamad on aiaviljad: marjad, puu-, kaun-, juurviljad jne. mida võimalikult toorelt (ilma kuumendamata *) tarvitatakse.

Kõrge kuumuse käes (keetes, küpsetades) hävib suurem osa vitamiine.

Tuttav ütetus: millal on rätsepal riidet või kingsepal saabast ja siia juurde võib lisada, millal on maainimesel aiavilju

*) Vanasi elasid inimesed vanaks ja olid raudse tervisega, sest nad tarvitasid enamik toite toorena.

Maurer, Roman

Sünd. 14 aprillil 1889 a. Virumaal, Tõnuvere külas. Koolihariduse saanud Väike-Maarja kihelkonnakoolis ja põllumajandust õppinud Injo mõisas. Võtnud osa ilmasõjast; olnud Viru maa-valitsuses mõisade kontrollijaks ja põllutöömisteeriumis mõisade hoolekande ja ringkonna valitsejaks. 1922 a. siirdunud äriellu. Töötanud o.-ü. „Unitases“ ärijuhiabina ja hiljem Peetri Tarvit. ühisuses ärijuhina. 1932 a. peale Tamsalu Tarvit. ühisuse ärijuhiks.

aasta ringi sel määral nagu seda linnalasel (alati turult saada). Aitab sellest kui on kartul, kapsas, tangud, liha, leib ja vahest teises järjekorras...!

Et sellest pahest pääseda sellepärast asume kõik, kes tahavad ka tuleviku — noored olla ühisel jõul ja nõul kasvatama seda, mis teeb isu, sest see toob tervisele kasu...!

Muutugu meie ajaloolise nimetusega „rohuaiad“ lokaalideks viljapuu- juur jne. aedadeks, milline ei puuduks ühegi elamu juures.

Koidul, 20. II. 1936.

L. Puusep.

ÜENÜ Naistevälja-Nõmküla osakonnast.

Pole veel aastatki möödas osakonna asutamisest. Lühikese eluea kestel siiski jõutud tegutseda mitmekesisel aladel. Kevadel korraldati pidusid ja referaatõhtuid, suvel võeti osa Põhja-Eesti noortepäevast Koigis ja ülemaalistest killadest Porkunis. Esineti segakoori lauludega õige mitmed korrad Tamsalu ja Nõmküla seltsimajades,

Ambla kirikus ja mujal. Tehti kaasa ringkonnavõistlused Kiltis ja kergejõustikuvõistlusi Tamsalus. Muretseti osakonnale lipp, mille õnnistamine toimus 4. augustil Ambla kog. õpetaja hra Annasti poolt. Sügisel ja käesoleval talvel jällegi korraldatud ning kavatsusel rida referaatõhtuid, põllumajanduslik näitekohus jne. Osakonna aasta-

päeva 1. märtsil k. a. kavatsetakse pühitseda vaimuliku talituse ja teeõhtuga.. Siinjuures ei saa märkimata jätta ka neid paljusid laulu- ja mänguharjutusi, samuti keelpillidekoori esinemisi, millele kordamineku eest olakse tänulikud Järvajõe algkooli juhatajale hra Reinikule, kes ühtlasi osakonna esimeheks. Neil päevil alustas tegevust uuesti osakonna meeskoor, millelt peagi võib oodata esinemist avalikkusele.

Tahaks loota, et Naistevälja-Nõmküla osakond alganud tegevusaastal oleks suuteline veelgi suuremal määral kaasa aitama oma liikmete endaarendustööle ja et kõik liikmedki võtaks omaks teadmise, et ühingu tegevuse edukus ei olene ainuüksi juhatusest, vaid kogu liikmeskonna ühtekuuluvuse ja töotahtest. Ainult kainemat mõtlemist, ainult usaldust endasse igal ük-

sikul, siis edeneb kõik, siis läheb kõik hästi, sest — eneseusaldus on jõud.

ÜENÜ Naistevälja-Nõmküla osakonna aastakoosolekul 9. veebruaril k. a. valiti juhtivad organid järgmiselt:

Juhatusse nrsl. nrsl. An. Reinik, Li Eerik-Puusep, Ed. Reinik, H. Kokk ja E. Tamjärv. Kandidaatideks jäid Leop. Puusep, L. Kammer ja L. Tamjärv.

Revideerivasse toimkonda nrsl. nrsl. V. Eesmaa, H. Kelder ja F. Klevers. Kandidaatideks J. Kelder ja A. Kangur.

Esindajaks ÜENÜ asemikkudekogusse nrsl. E. Tamjärv ja 12. ringkonna toimkonda E. Tamjärv ja H. Kokk.

Koosolekul nenditi ka, et umbes kolmandik osakonna liikmeist on jõudnud oma nimed muuta eestipäraseiks, veel vaid mõned üksikud võõrakõlalised nimed on liikmete nimestikus.

E.. T.

Ühistegevus on rikkuse alus.

Kuni vabariigi loomiseni tegutses meil ühisusi ja seltse vähesel arvul. Peale vabadussõja õnnelikku lõppu meie vabadusvõitjad tuues kaasa võitlusväljalt teadmise, et ühenduses ja üksmeeles on jõud, asuti energiliselt ka oma kodu ja sellega ühes oma noore riigi korraldamisele.

Mitmesuguste majandusliste ja kultuuriliste eesmärkide saavutamiseks asutati suurel arvul seltse ja ühinguid, missugused omakord ühinesid keskuhinguteks. Tänapäev ei oska meie elu enam ettekujutada ilma ühistegevuseta. Lapsed juba koolipingis asutavad kooli kooperatiive, kuuluvad tuletõrje noorte rühma, noorkotkaste ja kodutütarde perre. Kuid siiski on kodanikke, kes teevad maha, näiteks, tarvitajate- või majandusühinguid, oma isiklikke kasusid silmaspidades, kuid samal ajal energiliselt tegutsevad teistes ühingutes ja seltsides, tunnustades sellega ise tähelepanematult, et ühistegevus on vajalik.

Kui oma ümbruskonnas ringi vaadata, ei leidu peaaegu kodanikku, ehk perekonnas perekonnapead, kes ei kuulu liikmena ühtegi seltsi või ühinguusse. Kõik see räägib ainult ühistegevuse kasuks.

Eiskop, Johannes.

Sündinud 3. septembril 1900. a. Virumaal Mõdriku, kus isa oli metsavahiks Juba 1919 a. suvel valiti Virumaale Mustajõe algkooli juhatajaks ja ühtlasi ka vallasekretärik. 1920. — 1921 Narva linnas politsei jaoskonna asjaajajaks ja konstaabliks. 1921 a. alates sekretäriks Vajangu (end. Einmanni) vallas. Asutanud vallas mitu seltsi ja ühingu. On Eesti Maomavalitsuste liidu nõukogu liige, Järva-maa vallasekretääride Seltsi, Tamsalu Tarvitajate Ühingu esimees, Järva-Jaani ühispangas revisjoni komisjoni liige. — Oma vallas tuletõrje ühingu peremees valla tuletõrje üldjuht. Haridusseltsi juhatuse liige, vallakohtu ja Küti seltsi esimees 1929. a ostuteel omandanud Vajangu vallamaja lähedal talu, missugust juhib isiklikult, ehitades sellel eeskujukumaid hooned vallas.

Märkmeid ÜENÜ Tamsalu osakonna tugevesest

23. VI. 35. kuni 24. II. 36.

Tegevus suvel kandus peamiselt spordiväljale, kus korraldati rida kergejõustiku ning jalg- ja võrkpalli-võistlusi. Tähelepanu väärivamad sportlikud saavutused oleks:

Jalgpallis — osakonna jalgpalli meeskonna võit 7. juulil K. L. Tapa Spordiklubi 2. meeskonna üle — 6:2 ja 8. sept. Pikevere Spordiselts „Järvala“ meeskonna üle — 2:1.

Võrkpallis — 8. sept. võit Pikevere S. S. „Järvala“ meeskonna üle ja eriti allakriipsutatav võit 15. sept. K. L. Tapa Spordiklubi meeskonna üle.

Kergejõustikus — nrsl. E. Trossi saavutised 5000 ja 1000 meetri jooksudes, ajad vastavalt 17.45,2 min. ja 3.03,1 min., millised ühtlasi ka osakonna uuteks rekorditeks ja nrsl. F. Uudekülli tagajärjed teivas- ja kolmikhüpetes vastavalt 2,85 m. ja 11,36 m., millest viimane uus osakonna rekord.

21. juulil korraldati osakonna aastapäeva pidustused, mis algasid sportlike ettekannetega ja võistlustega spordiväljal. Võistluste lõppedes siirduti sealt ühises rongikäigus Tamsalu Wab. Tulet. Ühingu aeda, kus toimus aastapäeva aktus. Aktuse vaimuliku osa pidas V.-Maarja koguduse õpetaja J. Hiimets ning väga sisuka ja sütitava

Ka meie praegune kauaaegne riigivam K. P ä t s on alati olnud suur ühistegevuse pooldaja, teades, et riigid, kus ühistegevus on hästi arenenud, on majanduslikult tugevad.

Käesoleval aastal 23., 24. ja 25. veebruaril peame ka meie, ühistegelased, energiliselt välja astuma ja toetama lugupeetud Riigivanema algatust, kutsuma üles kõiki kaaskodanikke hääletama Rahvuskogu kokkukutsumise poolt.

Kui meie üksmeeles kaasa aitame juhtida oma riiki, üksmeeles toetame ja juhime majanduslisi ja kultuurilisi asutusi ning ettevõtteid, kasvab iga kodaniku ja sellega ka kogu meie riigi majanduslik seisukord.

Meie lipukirjaks olgu: „Ühenduses on jõud“, „Ühistegevus on rikkuse alus“.

J o h. E i s k o p,

kõnega esines ÜENÜ Keskjuhatuse peasekretär nrsl. A. Meikop. Rea ilusaid laule esitas ÜENÜ Naistevälja-Nõmküla osakonna segakoor nrsl. E.

Uudeküll, Oskar

Sünd. 15. II. 1909. a. põllumehe pojana Järvamaal. Õppinud Tamsalu algkoolis ja Rakvere Linna Ühisgümnaasiumis; kaitseväes teeninud sundaega sõjakoolis ja omandanud res ohv. auastme. Peale iheaastast praktiseerimist poliitsei alal, asus K.-S. „Eesti“ teenistusse instruktorina Järvamaale. On organiseerinud siin-seal ÜENÜ osakondade ja spordiseltside asutamist. Olnud sportlase liikumise eestvõitlejaks koolipõlvest alates, mil valiti gümnaasiumi spordiringi juhiks. Töötab praegu ÜENÜ spordijuhtide kogu, ÜENÜ 12 ringkonna ja ÜENÜ Tamsalu osakonna esimehena. Tegeleb ajakirjandusega ja on käesoleva aegkirja „Ühismõtete“ peaja tegevtoimetajaks.

Reiniku juhatusel. Öhtul korraldati samas peoõhtu, kus esines tantsudega tütarlaste võimlemisrühm nrsl. Aime Puusepa juhatusel ning osakonna näitetrupp kandis ette P. Pinna 3-vaat. naljamängu „Riigi Ai“. Aastapäeva pidustused õnnestusid hästi nii ettekannetelt kui ka majanduslikult. Publiiku erilise poolehoidu pälvis tütarlaste võimlemisrühma esinemine spordiväljal ja ka peoõhtul.

8. detsembril peeti osakonna erakorraline peakoosolek, kus võeti muu hulgas vastu rida resolutsioone osakonna lähema tegevuse kohta, tähtsamad neist oleks ajakirja „Eesti Nooruse“ propageerimine ja tellimis-võistlustest osavõtmine (1. veebr. k. a. lõppenud

kiirtellimise võistlusel oli osakond I kohal), uue võistlusringkonna moodustamiseks alatud eeltöö jätkamine ja osakonna juurde vanematekogu moodustamine.

Sama päeva õhtul korraldati T. V. T. Ü. seltsimajas huviohtu, mis tallinlaste nrsl. nrsl. A. Jõgeri, V. Vendi ja A. Ranniti esinemise tõttu kujunes eriti sisukaks.

19. veebruaril peeti osakonna aasta-peakoosolek. Koosolekul esitati möödunud aasta tegevuse- ja kassaaruanded, millest muu hulgas nähtus, et osakonnal oli aasta lõpul 104 liiget ja kassa seis kõigiti rahuldav.

Käesoleva aasta tegevuskava sisaldas tähtsamate punktidenä referaat- ja huviohtute, suusakursuse, tali-

spordipäeva, spordi- ja noortepäeva, male-, kabe- ja koronavõistluste ja spordivõistluste korraldamise ning osakonna ajakirja „Ühismõtted“ väljaandmise jätkamise.

Osakonna juhatusse valiti nrsl. nrsl. Oskar Uudeküll (esimees), Edla Tubro (abi), Valli Rüütel (sekretär), Lisette Põld (abi), August Siider (laekur), Raim. Olup (arhiivaar-varahoidja) ja Leo Vinkel (propaganda juht). Revisjoni komisjoni valiti nrsl. nrsl. Elfriede Allikso, Rud. Põld ja Juh. Uudeküll.

Koosolekul otsustati astuda liikmeks Tamsalu Tarvitajate Ühinguusse ja Võimlemisliitu.

R. Olup.

Mõni sõna „Ühismõtete“ lugejaile.

Kui ma 1934. a. sügisel asusin, peale ÜENÜ Tamsalu osak. asutamist, aegkirja „Ühismõtete“ väljaandmise korraldamisele, siis seda peamiselt sel eesmärgil, et hakata mõtteosalisiga arendama neid tegevusalasid, millised seni olid jäänud tahaplaanile ja millega hoiduda vastuoludest paralleeltöötamise näol teiste organisatsioonega. Ning pääle mõningaid kaalutlusi asusin otsest töö juurde. Asi huvitas laiemaid ringkondi ja juba 21. veebr. 1934. a., kui oodati esimese numbri ilmumist, kirjutab ÜENÜ kesjuhatus: „Kuidas on lood teie algatatud ajakirjaga? Ilmub see? On teil juba siseministerriumist hangitud ilmumiseks luba?“

Paljude ootamiste kiirustamisel valmines „Ühismõtted“ jõudsasti ja juba 2. veebr. 1935. a. väljus trükikojast esimene number, mis sisaldas asja algatuseks palju südamlikke tervitusi välis- kui ka kohalikele tegelasile, peale selle kirjutusi, luuletisi, ülesvõtteid, õnnesoove jne.

Olgu siinkohal kriipsutatud alla mõningad laused, mis avaldatud „Ühismõtete“ esimeses numbris ja mis on tii-vustanud ka järgmiste numbrite korraldamistööd.

„... Soovin südamest head edu meie rahva ühise tahte maksmapaneku eest tulleminekuks“ (K. Kornel). „Selles kindlas teadmises, et ÜENÜ Tamsalu ja Porkuni osak. ühine ajakiri toob meid lähemale teineteisele ja meie ül-

distele ülesannetele, tervitan seda aatelist algatust“ (A. Meikop). „Valitsegu temas sügav isamaaline vaim“ (J. Rebane). „Teadlikud olles, et kõik tulevad kaasa, kellel õilsad ja ausad mõtted meie sihtide saavutamisel, hüüame: „ikka edasi“ (H. Tubro). „... julgelt ja kindlalt edasi kord ette võetud suu-

Eestin Itsenäisyyspäivänä.

24. II. 36.

*Ollos tervehditty, Eesti,
Itsenäisyyspäivänäsi!
Terve kukkanurmikoilles,
viljaville vainioilles,
kultaisille kuusikoilles,
terve töilles, toiminnoilles!
Olkoon onni osanasi,
tielles päivä paistakohon!*

*Terve Teille, Eesti nuoret,
seiskaa vankkoina kui vuoret!*

*Mielin puhtain, hekkurinnoin,
Kiiruhtakkaa iki-innoin
tahrattomain lippuin alla,
aate aina korkealla,
Sinne, missä määrämpää
ihanaisna kimmeltää! —
Eestin toivo, aamurusko,
säilyttäkää suuri usko
usko ylevyyden voittoon,
täyden, kirkkaan päivän koittoon,
Eestin päivään kultaiseen!*

Annikki Virvatuli-Kaik.

nas, sest Teie siht on selge! Selles toetab Teid igati vanem vend — Tamsalu V. T. Ühing“ (A. Aherma). „Aidaku kõigiti kaasa väljaantav aegkiri, et see ühine töö omaks kindla süsteemi külanoorsoo enesearendamisetöös“ (A. Traks).

Pääle ilmumist kirjutab ÜENÜ keskjuhatus 12. veebr. 1935. a. järgmist:

— 20 lehek. meeldivat ajakirja. Sisus artikleid ning luuletisi. Ei puudu isegi õpilaste õnnestunud võistlustööd“.

6. veebr. 1935. a. kirjutab „Ühismõtte“ lugeja Tallinnast: „Oli päris tore lugeda, aga esimese hooga sai liiga ruttu läbi. Hiljem süvenenult meeldis Tubro hästi selgesisuline artikkel, siis Lindberg'i oma — natuke omapärane ja ko-

ÜENÜ Tamsalu osak. juhatus 1936. a.

Alates vasakult ülevalt: Velli Rützel, Edla Tubro, Raimond Olup.
2. reas vasakult: August Siider, Oskar Uudeküll, Leo Vinkel;
all keskel Lisette Pöld.

„Teie ajakirja esimese numbri saime. Tundub, et number on hästi õnnestunud, sisukas ja noorusekohane. Soovime hääd õane jätkamiseks“, ja samal ajal avaldab „Eesti Noorus“: „Sisuka trükitud ajakirjaga „Ühismõtted“ üllatavad „E. N.“ toimetust ÜENÜ Tamsalu ja Porkuni osakonnad. Üle tosina pildi ja mitmekesise nooruslikult sooja ja mõteterikka hooga artikliga näib see number vägagi sümpaatne...“

„Ühismõtted“ nr. 2 puhul lausub muuseas „E. N.“: „Ühismõtted“ nr. 2

hati päris tabav. Ja ka see, mis Mustel ütles... Nagu näha, on ülesvõtted veidi ebaõnnestunud, aga muidu on päris kena... Kuidas läbimüügiga on, kas teete ka puhast?“

Üldiselt pean tähendama, et paljud on olnud huvitatud „Ühismõtete“ tasuvusest. Enamik küsijaist pole tahtnud uskuda tõsiasja, et on antud välja kohalik aegkiri ilma juurdemaksuta, kuid on ka isikuid, kes arvavad, et sellega lõigatakse puhast. Kahe eelmise numbriga on tulnud toime, otseselt öeldud, ilma juurdemaksuta ja ka ilma ülejää-

gita ja seda sel lihtsal põhjusel, et ülejääki ei saa juba seepärast olla, et pea kõigile kirjanduslikele trükitooteile tuleb maksta juurde neis riiges, kus tiraaš väike (toetusena kirjanikele, kirjastusäridele, raamatukogudele ja üksikuile aegkirjule) ja puudujääki pole tulnud seepärast, et kõik kaastöö, samuti ka kõik muu töö on tehtud vaid huvist ja armastusest asja vastu (nr. 1 ja nr. 2 asjaajamis-, sõidu- ja postikulud kühünivad kokku vaevalt 15 kroonini. (!) Soodustavalt on mõjunud ka tööstuste ja asutuste häätahtlik suhtumine kuulutuste ja teiste toetuste andmistega. Kui alul mõned arvasid, et kas tasub kohalikus aegkirjas reklaamida (vähe lugejaid), siis on sellele annud oma vastuse ilmunud numbrid. Ei loeta ühtegi teist trükitoodet rohkem kohalikust, seda muidugi teatud tsentrumis. Kuid mis kasu on näiteks ühel Tamsalu äril sellest, kui tema ärikuulutust loetakse Valgas või Petseris, ostjat sealt ikkagi ei tule. Kui aga kohalikku aegkirja levib ümbruskonnas umbes 4—5 sada eksempl. ja kui oletada, et igat eksempl. loeb vähemalt 10 inimest, seega kokku 4—5 tuhat isikut, siis peaks reklaam täielikult oma osa täitma.

Käesolev number on arvult kolmas, pean ütlema, et lugejate arv ja huvi asja vastu on järjest kasvanud, millega arvestades olen püüdnud jätkata tööd nende paljude soovidega, mis avaldatud aegkirja esimeses numbris, võttes seejuures aluseks ÜENÜ üldsuuna: rahvuslus, omariiklus ja omakultuur.

Ka on tahtnud täita „Ühismõtted“ kohalikkude org-de kroonika ülesannet, naelutades kinni ühtlasi nende juhtide tegevust ja tuua neid lugeja silma ette, mis võimaldab oma kaasaegsete parimat tundmaõppimist.

On ju ilmselt selge, et ka kõige paremal tahtmisel ei saa kõiki nõudeid ega soove rahuldada. Isiklikult olen teadlik paljuis puudusis, kuid mille vältimiseks on puudunud senini võimalused.

Üldiselt nõuab kogu ettevõtte õnnestumine suuri pingutusi, kindlat usku töö kordaminekusse ja tüsedaid mõtteosalisi — on eeldused selleks olemas, alles siis võib asuda asja juurde.

V ä h e l u b a d a , r o h k e m a g a p a k k u d a — see on kohaliku aegkirja edu pandiks. Mitte nii, nagu mõeldud sügisel „Järva Sügisalbumi“ väljaandjad tegid suurt reklaami ajalehis ja mujal enne ilmumist ja hiljem saadi toime vaid nigela kalendriga (!). Vastupidiselt toimimine olnuks igatahes mõistlikum.

Lõpuks minu suurim soov oleks Teile, lugup. lugejatele, avaldada toimetusele oma soovid ja arvamused aegkirja üle, samuti palun ka aegsasti mõelda kaastööle järgmiseks numbriks, mis ilmub T. V. T. Ü. 10. aastapäeva puhul Võidupühaks.

Seniks kõikidele lugupeetud kirjandussõpradele hääd jälleägemist.

O s . k . U u d e k ü l l ,
peatoimetaja.

Tamsalus, 22. II. 36.

„Ühistrükikoda Rakveres“

Lai tän. 12

Telefon 135

Valmistab

igasuguseid trükitoide

Köitekoda.

Kantseleitarbed.

Hinnad võimalikult odavad.

SISU:

Vabariigi XVIII aastapäevaks	Hugo Annast
Isade maa	Leenart Üllaste
Julgesti edasi	Alf. Valdmaa
Varhaiskeväällä	Sulev. Kaik
Meist ja meie teatrist	Adolf Aherma
Tõsta lipp	Edla Tubro
Isamaale	Lembit Tankler
Kodu ja koduümbrus olgu ilus	Juhan Sookand
Ülevaade Tamsalu Rahvaraamatukogu tegevusest	Peeter Kaik
Loetavamaid ajalehti ja ajakirju	Rudolf Pöld
Tamsalu algkoolist	Herbert Tubro
Särav vaikus	Agate Raivet
Ainult terves kehas elab terve vaim	Leop. Puusep
ÜENÜ Naistev.-Nõmk. osak.	Elmar Tamjärv
Ühistegevus on rikkuse alus	Joh. Eiskop
Märkmeid ÜENÜ Tamsalu osak. tegevusest	Raim. Olup
Eestin Itsennäisyyispäivänä	Anniki Kaik
Mõni sõna „Ühismõtete“ lugejaile	Osk. Uudeküll

Pilte ja eluloolisi andmeid.

Väljaandja ÜENÜ Tamsalu osakond. Vastutav- ja tegevtoimetaja Oskar Uudeküll. Kolleegium: V. Rüütel, A. Silder ja E. Tamjärv.

O. POSTI
SAVITÖÖSTUS
RAKVERES, TARTU 55.
TELEFON 111.

AHJUPOTID klasuuritud, värvilised ja lihtsad.
TELLISKIVID mitmes valikus.

Telliskivi tööstus Levala külas
(Lasila tee ääres).
EHITUSE JA POTISEPA TELLISKIVID.
Ladu Rakveres, Vabaduse t. 5
(Laadaplatsi ääres)
Hinnad soodsad, materjal kõrgeväärtuslik.

Porkuni lauavabrik

Porkuni elektrijaam o/ü.

SUURIMAD KINDLUSTUSSELTSE
„TALU“

Esindaja **N. TERK**, Tamsalus, postk. 18

Tamsalu
Tarvitajateühisus

Tamsalus

on suurim ja varanduslikult kindlam
kohalik ostu-müügikoht.

Osakonnad: Vajangul ja Porkunis.

51693

August Kask'i riidekauplus

**Kõige suurem ja täiuslikum
riidekauplus Väike-Maarjas.**

Soovitab rikkalikumas valikus kõiksugust

Riidekaupa: Puuvillaseid, villaseid, siidi, markisetti, välismaa uudiskleidiriideid, koduseid poolvillaseid ja villaseid riideid, aknakardinaid, vateeritud ja flanelltekke, vahariideid jne. jne.

Pesuriiet: Pleegitud ja pleekimata riideid ihu- ja voodipesuks, lina-seid käsitööriideid, kodu- ja välismaa juteriit.

Kangalõimi kõigis jämedusis. Suurimas valikus käsitöö siidi- ja villa-seid lõngu. Koduseid lõngu korrutatud ja korrutamata.

Peale selle suures valikus, hiljuti kohale jõudnud, moodsaid naiste ja meeste kingi, sukke, sokke, moodsaid kindaid, meeste mütse, pükse villaseid ja puuvillaseid, pesu jne. jne.

Kõigis värves riidevärve.

Hinnad õiglased.

August Kask'i riidekauplus,

Väike-Maarjas. Kõnetr. 12.

Väike-Maarja villa-, kunstvilla- ja värvimise tööstus.

Erialad: I. Villa kraasimine, ketramine, korrutamine kahe- ja kolmekordseks.

II. Villaste kaltsude ja silmkudede ümbertöötamine vatiks, eideks ja lõngaks, millele välismaa pikka villa juurde lisatakse, mida äris alati saadaval.

Ülalnimetatud tööstus on varustatud uuemat tüüpi masinatega, mille tõttu töö häduse eest täielikult vastutan.

Peale selle on riidevanutus, kangaste keemiline pesemine, värvimine, pügamine, pressimine ja dekateerimine ning kleidiriiete plisseerimine.

Töö kiire ja korralik.

Kõige austusega

August Kask,

Väike-Maarjas.

HIND 15 SENTI.